

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน และวิธีการดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ขั้นตอนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีสร้างและการหาประสิทธิภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีดำเนินการวิจัย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียนโรงเรียนเขวาสีไพฑูริย์สาธิต ตำบลเขวาสีไพฑูริย์ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม รวมทั้งสิ้น 172 คน ในภาคเรียนที่ 1/2553 ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แสดงในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน / คน
1	ผู้บริหารสถานศึกษา	1
2	ครู คศ. 2	7
3	ครู คศ. 3	8
4	ลูกจ้างชั่วคราว (พนักงานธุรการ)	1
5	ลูกจ้างชั่วคราว (นักการภารโรงและอื่น ๆ)	1
6	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1	30
7	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2	26

ลำดับ	กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน / คน
8	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3	33
9	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4	31
10	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5	18
11	นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6	16
รวม		172

ขั้นตอนการวิจัย

ระยะที่ 1 ระยะศึกษาสภาพปัญหา

- 1.1 ศึกษาจากสภาพปัจจุบัน ปัญหาการเข้าไปใช้บริการห้องสมุด
- 1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาห้องสมุด

ระยะที่ 2 ระยะการวางแผนเพื่อการพัฒนา

- 2.1 ประชุมคณะกรรมการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 วางแผนปฏิบัติการ
- 2.3 ดำเนินการพัฒนาห้องสมุด ตามแนวทางการพัฒนาห้องสมุด 3 ดี ได้แก่ หนังสือและสื่อการเรียนรู้ดี (Good Media) บรรยากาศและสถานที่ดี (Good Environment) และบรรณารักษ์และกิจกรรมดี (Good Service)

ระยะที่ 3 จัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์การเข้าใช้บริการห้องสมุด

3.1 ให้ความรู้เกี่ยวกับห้องสมุด แนะนำวิธีการใช้บริการห้องสมุด จัดทำคู่มือการใช้บริการ

3.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการให้บริการ ดังนี้

- 3.2.1 ให้ความรู้การใช้ห้องสมุด
- 3.2.2 ห้องสมุดเคลื่อนที่
- 3.2.3 เล่าเรื่องจากหนังสือ
- 3.2.4 แข่งขันเปิดพจนานุกรม สารานุกรม
- 3.2.5 แฟนพันธุ์แท้ห้องสมุด
- 3.2.6 สูดยอคนักอ่าน
- 3.2.7 อ่านสุขสันต์...วันสบาย ๆ
- 3.2.8 ประกวดคำขวัญเกี่ยวกับการอ่าน

ระยะที่ 4 ระยะประเมินผลการพัฒนา

4.1 ประเมินโครงการและกิจกรรม

4.2 บันทึกสถิติผู้ใช้บริการห้องสมุด

ระยะที่ 5 สัมภาษณ์ และประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้องสมุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกสถิติการเข้าใช้บริการห้องสมุดก่อนปรับปรุงหลังการปรับปรุง
2. แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง
3. แบบประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของผู้ใช้บริการห้องสมุด

วิธีสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการสร้างเครื่องมือใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบบันทึกสถิติการเข้าใช้บริการห้องสมุด

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดให้เป็นห้องสมุด 3 ดี จากเอกสาร ห้องสมุด 3 ดี ของ โรงเรียนบ้านคลองมะละกอ (2553 : ออนไลน์) โรงเรียนบ้านวังปิ่น (2553 : ออนไลน์) โรงเรียนบ้านชัยเจริญ (2553 : ออนไลน์) และ โรงเรียนบ้านหนองจี่เหิน (2553 : ออนไลน์)

1.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบบันทึกสถิติ ตามแนวคิดของ สมนึก ภัททิยธนี (2544 : 31-33)

1.3 สร้างแบบบันทึกสถิติ ฉบับร่างตามขอบข่ายเนื้อหา และหลักเกณฑ์การสร้างที่ศึกษาใน ข้อ 1.1 และข้อ 1.2 ให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายและขอบเขตของการวิจัย

1.4 นำแบบบันทึกสถิติ ที่สร้างขึ้นเสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและขอข้อเสนอแนะในการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ปรึกษาเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

1.5 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ถ้ามีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุง ผู้วิจัยจึงดำเนินการ
ปรับปรุงตามที่ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

1.6 จัดพิมพ์แบบบันทึกสถิติ ฉบับจริง ให้มีความสมบูรณ์ ชัดเจน และพิจารณา
ความถูกต้องในเนื้อหาสาระและการพิมพ์ รวมทั้งการจัดรูปแบบการพิมพ์ให้ถูกต้อง เพื่อ
นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนา
ห้องสมุดให้เป็นห้องสมุด 3 ดี จากแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการ เอกสาร ตำราทางวิชาการ
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของโรงเรียนบ้านคลองมะละกอ (2553 : ออนไลน์) ; โรงเรียนบ้าน
วังปิ่น (2553 : ออนไลน์) ; โรงเรียนบ้านชัยเจริญ (2553 : ออนไลน์) ; โรงเรียนบ้านหนองจี่เห็น
(2553 : ออนไลน์) ; วีระวรรณ วรรณโท (2545 : 3) และสัมพันธ์ พลันสังเกด (2546 : 16-19)
เพื่อกำหนดขอบข่ายเนื้อหาในการสร้างแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง

2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือ ตามแนวคิดของสมนึก
ภักทิษณีย์ (2544 : 34-36)

2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ฉบับร่างตามขอบข่ายเนื้อหาและ
หลักเกณฑ์การสร้างที่ศึกษาใน ข้อ 3.2.1 และข้อ 3.2.2 ให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายและขอบเขต
ของการวิจัย

2.4 นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่สร้างขึ้นเสนอต่อที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

2.5 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอต่อ
ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความถูกต้องความสมบูรณ์ และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบ
สัมภาษณ์ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

2.5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณ อภัยวงศ์ วุฒิกการศึกษา กศ.ม.
(บรรณารักษศาสตร์) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เชี่ยวชาญด้าน
เนื้อหา

2.5.2 นายสำรว ทินพิษ วุฒิกการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
ผู้อำนวยการ โรงเรียนเขว้าใหญ่พิทยาสรรค์ ผู้อำนวยการชำนาญพิเศษ เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.5.3 นายสมชัย จันทริมา วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลการศึกษาศึกษานิเทศก์)ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญ ด้านสถิติการวัดผลการประเมินผล

2.5.4 นายสุทัศน์ แก้วคำ วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญทางการวิเคราะห์ข้อมูล

2.6 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง ถ้ามีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยจึงดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามที่ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

2.7 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความพึงพอใจฉบับจริงให้มีความสมบูรณ์ ชัดเจน และพิจารณาความถูกต้องในเนื้อหาสาระและการพิมพ์ รวมทั้งการจัดรูปแบบการพิมพ์ให้ถูกต้อง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้องสมุด และแบบประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

เป็นแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) โดยผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2543 : 163) โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
4.51 - 5.00	พึงพอใจในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	พึงพอใจในระดับมาก
2.51 - 3.50	พึงพอใจในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	พึงพอใจในระดับน้อย
1.00 - 1.50	พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

3.1 กำหนดประเด็นหลักของแบบสำรวจความพึงพอใจ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ประเด็นหลักของแบบประเมินความพึงพอใจ

ด้านที่	ประเด็นหลักของแบบประเมินความพึงพอใจ	จำนวนข้อย่อย	
		สร้าง	ใช้จริง
1	ด้านหนังสือและสื่อการเรียนรู้ดี	10	10
2	ด้านบรรยากาศและสถานที่ดี	10	10
3	ด้านบรรณารักษ์และกิจกรรมดี	10	10
รวม		30	30

3.2 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความชัดเจนความถูกต้องตามเนื้อหาและภาษาที่ใช้

3.3 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของที่ปรึกษาและจัดพิมพ์ เพื่อนำไปใช้กับผู้บริหาร ครู นักเรียนที่ใช้ห้องสมุดโรงเรียนเขวาสินรินทร์

3.4 หากคุณภาพของแบบประเมินความพึงพอใจ หากค่าอำนาจจำแนก และหาความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจทั้งฉบับโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2541 : 94)

3.5 พิมพ์แบบประเมินความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์ จำนวน 30 ชุด เพื่อนำไปใช้ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพปัญหาของห้องสมุดของโรงเรียนเขวาสินรินทร์
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการพัฒนาห้องสมุด
3. ประชุมคณะกรรมการ หรือผู้เกี่ยวข้อง
4. วางแผนปฏิบัติการ
5. ดำเนินการพัฒนาห้องสมุด ตามแนวทางการพัฒนาห้องสมุด 3ดี ได้แก่ หนังสือและสื่อการเรียนรู้ดี (Good Media) บรรยากาศและสถานที่ดี (Good Environment) และบรรณารักษ์และกิจกรรมดี (Good Service)
6. จัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์การเข้าใช้บริการห้องสมุด

6.1 ให้ความรู้เกี่ยวกับห้องสมุด แนะนำวิธีการใช้ห้องสมุด จัดทำคู่มือการใช้บริการ

6.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการ

7. ประเมินผลการพัฒนาห้องสมุด โรงเรียนเขวาใหญ่พิทยาสรรค์

8. ประเมินความพึงพอใจการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. บันทึกสถิติลงในแบบบันทึกสถิติการเข้าใช้บริการห้องสมุดในแต่ละวัน
2. แจกแบบประเมินความพึงพอใจหลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียน
3. นำแบบสัมภาษณ์เพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และนักเรียน
4. แจกแบบประเมินความพึงพอใจหลังการพัฒนาห้องสมุดแบบ 3ดี แก่ผู้บริหาร

คณาครู และนักเรียน

5. นำแบบประเมินความพึงพอใจมาวิเคราะห์ หากค่าเฉลี่ย ร้อยละ

ตารางที่ 6 แผนการเก็บรวบรวมข้อมูล

กิจกรรมการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา
<p>ระยะที่ 1 ระยะเวลาสภาพปัญหา</p> <p>ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาห้องสมุด โรงเรียนเขวาใหญ่พิทยาสรรค์</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหาร 2. ครูผู้สอน 3. นักเรียน 	พฤษภาคม - มิถุนายน 2553
<p>ระยะที่ 2 ระยะเวลาประชุมวางแผน</p> <p>การพัฒนาห้องสมุดตามแนวทางการพัฒนาห้องสมุด 3ดี ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมคณะทำงาน 2. วางแผนปฏิบัติการ 3. เสนอโครงการ 	<p>บันทึกการประชุม</p> <p>ครู</p>	<p>ผู้บริหาร</p> <p>ครู</p>	<p>กรกฎาคม 2553</p>

กิจกรรมการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา
<p>4. ดำเนินการพัฒนาห้องสมุด 3 ดี</p> <p>4.1 ดี 1 หนังสือดีและสื่อ การเรียนรู้ดี</p> <p>วิเคราะห์ จัดทรวบรวม วัสดุ ตีพิมพ์ และ ไม่ตีพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดย วิธีการขอรับบริจาค การจัดผ้าป่าสามัคคี และ จัดซื้อจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรร</p> <p>4.2 ดี 2 บรรยากาศและ สถานที่ดี</p> <p>จัดตกแต่งบรรยากาศทั้ง ภายในและภายนอกให้ทันสมัยมีบรรยากาศ ดี มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ บริหารจัดการ</p> <p>4.3 ดี 3 บรรณารักษ์และ กิจกรรมดี</p> <p>จัดให้มีครูบรรณารักษ์ 1 คน และนักเรียนช่วยงานห้องสมุด เพื่อให้บริการการให้คำแนะนำในการใช้ ห้องสมุด และมีการจัดกิจกรรมห้องสมุด และกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การเขียน และรักการเรียนรู้ตลอดปีการศึกษา</p> <p>4.4 เริ่มสังเกตการณ์เข้าใช้ บริการห้องสมุดแล้วลงสถิติประจำวันไว้ ในแบบบันทึกสถิติ</p> <p>ระยะที่ 3 ระยะจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาการเข้าใช้ห้องสมุด</p>			<p>กรกฎาคม 2553</p>
<p>1. กิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับ ห้องสมุด ดังนี้</p>	<p>- แบบประเมิน กิจกรรม</p>	<p>นักเรียน</p>	<p>พฤศจิกายน 2553 - กุมภาพันธ์ 2554</p>

กิจกรรมการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา
1.1 จัดนิทรรศการในวาระสำคัญ 1.2 บอร์ดการเรียนรู้ 1.3 มุมความรู้ 1.4 มุมแนะนำหนังสือใหม่ หนังสือที่น่าสนใจ 1.5 คู่มือการใช้ห้องสมุด 2. กิจกรรมการส่งเสริมการใช้บริการ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ 2.1 ให้ความรู้การใช้ห้องสมุด 2.2 ห้องสมุดเคลื่อนที่ 2.3 เล่าเรื่องจากหนังสือ 2.4 แข่งขันเปิดพจนานุกรม สารานุกรม 2.5 แฟนพันธุ์แท้ห้องสมุด 2.6 สูดขอคนักอ่าน 2.7 อ่านสุขสันต์...วันสบาย ๆ 2.8 ประกวดคำขวัญเกี่ยวกับ การอ่าน ระยะเวลาที่ 4 ประเมินผล 1. ประเมินโครงการและ กิจกรรม 2. เก็บสถิติผู้เข้าใช้บริการหลังมี การพัฒนาแล้ว ระยะเวลาที่ 5 สัมภาษณ์และประเมิน ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้องสมุด	- แบบประเมิน กิจกรรม - แบบ สัมภาษณ์แบบ มีโครงสร้าง - แบบบันทึก สถิติ - แบบประเมิน ความพึงพอใจ	นักเรียน 1. ผู้บริหาร 2. ครูผู้สอน 3. นักเรียน 1. ผู้บริหาร 2. ครูผู้สอน 3. นักเรียน	พฤศจิกายน 2553 - กุมภาพันธ์ 2554 กุมภาพันธ์ 2554 กุมภาพันธ์ 2554

หลังการพัฒนาห้องสมุดด้วยกระบวนการพัฒนาห้องสมุด 3 ดี แล้วผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลดังนี้

1. สังเกตการณ์เพื่อดูปริมาณของผู้เข้าใช้บริการห้องสมุดในแต่ละวัน
2. ดำรงความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนเขาใหญ่พิทยาสรรค์

หลังการพัฒนา

3. ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสังเกตการเข้าใช้ห้องสมุดก่อนและหลังการพัฒนาห้องสมุด แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง เพื่อสรุปผล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบบพรรณนาวิเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY